

Ֆարսախ հեռաւորութեամբ, մի հովտում փռւած է պարսկա-հայաբնակ Ադիգան գիւղը, որի 45 տունը հայեր են 298 շնչով, դրա 158-ը արական է և 140-ը իգական: Այդտեղ տները մի, և մասամբ էլ երկյարկանի են, իսկ փողոցները ծռւռւմուռ, բայց գիւղը դիրքով գեղեցիկ է և բանաստեղծական. զարգարւած է ուռենիների և բարդիների տնկարաններով և ունի սառնորակ աղբիւրներ, որոնք բլխում են նրա փէշերից, բացի այդ գիւղի առջևից վազում է մի առու, որը ոռոգելով Ադիգանի դաշտավայրերը, ոլորապտոյտ անցնում է գիւղի փէշերից:

Գիւղն իր հողերով խանական է. պատկանում է Թաճի-Մահմէտ և Ալի-Մահմէտ խաներին: Գիւղացիները հողագուրկ են. նրանք մշակում են աղանձի հողերը, որից ստացւած արգիւնքի $\frac{1}{3}$ մասը տալիս են նրանց. բացի այդ տարեկան վճարում են խաներին.

Մարգագլուխ 3 դռան	էշին	$2\frac{1}{2}$ դռան
կովին	$2\frac{1}{2}$ »	Չորս ոչխարին $2\frac{1}{2}$ »

Մօտաւորապէս տարեկան 70 թուման փող են տալիս: Այստեղ հողը մասամբ ջրովի է և մասամբ դէմի. հերկում են արօրով ու ջրում 5—6 անգամ: Ցանում են նոյն հացաբոյսերը:

Ինչպէս միւս գիւղերն, այնպէս էլ այս գիւղն ենթակայ է հարստահարութիւնների—աղանների և աւազակների կողմից. Գիւղի քէզիսուդան՝ պ. Եսդուրը, որի տունը իջևանել էի, երկու բառերով բնորոշում էր գիւղի դրութիւնը. —Անտէր երկիր է, վարժապետ ջան,—բացականչեց նա դառնալով դէպի ինձ, —մենք ցանում ենք, ընտոնք (աղանները) տանում են, գալիս են գիւղ, առնում փող, օղջար և էլի ետ չեն դարձնում: Գողութիւնն, ոյժն ասես էլ զարգ ու բարթ (հաշիւ) չունի, դեռ էրկու ամիս առաջ էր, որ Զրադ-Ալի խանի մարդիկը հանդից տարան գիւղի 700 օղջարները և 7 կովը: Ցանում են, ո՞վ է կարողանում խօսել . . . և նա կամաց օրօրեց իր գլուխը: Ես ընկայ տխուր մտածողութիւնների մէջ: